

ΝΟΜΑΡΧΕΣ. ΔΗΜΑΡΧΟΙ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΝΤΗΔΕΣ.
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΗΝΙΟΙ ΕΚΛΟΓΕΙΣ.
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ. ΑΝΑΠΤΥΞΗ. ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΕΣ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΟΙ. ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΕΡΓΑ.
ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ. ΟΙΚΟΠΕΔΑ. ΜΠΕΤΟΝ. ΚΕΡΔΗ.
ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΛΛΑ ΜΕ ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ.
ΑΠΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΑΛΛΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΜΕ
ΥΠΕΡΕΘΝΙΚΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥΣ.
**ΜΗΠΩΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΕ ΤΟΠΙΚΗ
ΟΥΤΕ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ;**

Vertical line on the left side of the page.

Horizontal line at the bottom of the page.

Η έκδοση αυτή είναι προϊόν συλλογικής δουλειάς με αφορμή τις εκλογές για την τοπική αυτοδιοίκηση που έγιναν τον Οκτώβρη του 94. Πριν από αυτήν την έκδοση τα κείμενα που περιλαμβάνονται σ' αυτήν "βγήκαν στον αέρα" από το Ράδιο Ουτοπία το Σάββατο 15 Οκτώβρη (μιά μέρα πριν τις εκλογές). η εκπομπή αυτή μεταδώθηκε, λίγες μέρες αργότερα, και από το Ράδιο Κιβωτός.

Αν θέλετε να επικοινωνήσετε μαζί μας, γράψτε μας στη διεύθυνση: Τ.Θ. 19403, 54012
Θεσσαλονίκη.

ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ ΕΝΟΣ ΜΥΘΟΥ

Οι περισσότεροι, όταν αναφέρονται σήμερα στο ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης, έχουν κατά νου την εικόνα ενός πράγματος καινούργιου ή τουλάχιστον με πρόσφατη ιστορία. Την εικόνα αυτή του νέου και άφθαρτου την προωθούν σχεδόν όλοι όσοι ασχολούνται μαζί της - μη ξεχνώντας φυσικά να πλάσσουν ταυτόχρονα τον εαυτό τους σαν μοναδική λύση όλων των οδυσσέων.

Συστατικό αυτού του μύθου είναι και η ιδέα ότι μέσα από ένα τέτοιο θεσμό μπορεί να παλεμηθεί το απρόσωπο κράτος και η αδιάφορη κεντρική γραφειοκρατία ή να πιεστεί να σκύψει στα πιεστικά προβλήματα ζωής που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες πόλεις και οι κάτοικοί τους.

Όστόσο αρκεί ακόμα και μια σύντομη ματιά στην ιστορία και την εξέλιξη του θεσμού για να φανεί πόσο πολύ απέχουν όλα αυτά από την πραγματικότητα.

Η προσπάθεια αυτοοργάνωσης των Κοινοτήτων είναι κάτι που ξεκίνησε από την πρώτη μέρα της ύπαρξής τους. Τα ιστορικά παραδείγματα είναι πολλά και αξιολογητέα. Εκείνα όμως που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα είναι όσο σχετίζονται με τη Δυτική Ευρώπη γιατί αυτή είναι που προβάλλεται συνήθως σαν πρότυπο.

Οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες έχουν μια κοινοτική παράδοση με μεγάλη ιστορική διάρκεια που σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνάει σε σημασία για τους πολίτες τους ακόμα και τη σημασία του έθνους.

Η παράδοση αυτή προέρχεται από μια περίοδο της ιστορίας τους στην οποία η διατήρηση και η αύξηση των ελευθεριών των πόλεων αντιπροσώπευε μια νηίδα αντίστασης στον αυταρχισμό και την καταπίεση του φεουδαρχικού κράτους. Οι θεσμοί της αυτοδιοίκησης των μεσαιωνικών πόλεων είχαν έτσι ένα αυξημένο κύρος που το κράτησαν σε κάποιο βαθμό μέχρι σήμερα.

Ο καπιταλισμός και τα σύγχρονα κράτη εκμεταλλεύθηκαν τη μεγάλη σημασία της τοπικής οργάνωσης, την αφομοίωσαν και τη χρησιμοποίησαν για την ανάπτυξή τους. Τα δικαιώματα που διατήρησαν οι κοινότητες των πόλεων δεν είχαν τίποτε το επιβιώσιμο για τα νέα έθνη. Η αυτοδιοίκηση τους δεν αποτελούσε θεσμό αντίθετο στη σταθερότητα της κεντρικής εξουσίας αλλά αναγκαίο συμπλήρωμα της καλής της λειτουργίας. Οι πολίτες μπορούσαν να εκλέξουν μέσα από διάφορα αντιπροσωπευτικά συστήματα αυτούς που διαχειριζόταν το τοπικά προβλήματα αλλά οι εκλεγόμενοι αυτοί όπως και στις σημερινές εκλογές δεν ήταν τίποτα παραπάνω από μια ακόμη εξουσία.

Οι δήμοι πήραν στο χέρι τους μια σειρά από δραστηριότητες σχεδιασμού, ελέγχου, οργάνωσης και εκτέλεσης έργων, ενώ ανέλαβαν και την άσκηση μιάς "κοινωνικής" πολιτικής. Κι όλα αυτά σε τομείς που η κεντρική διοίκηση δεν μπορούσε ή δεν τη συνέφερε να αναλάβει.

Στην Ελλάδα και τη Βαλκανική δεν υπάρχουν αντίστοιχα ιστορικά παραδείγματα γιατί η ανάπτυξη και η κοινωνική τους εξέλιξη ακολούθησε διαφορετικούς δρόμους. Οι κοινοτικοί θεσμοί που λειτουργούσαν εδώ πριν από τη δημιουργία του εθνικού κράτους εξαφανίστηκαν και αντικαταστάθηκαν από μία δήθεν αυτοδιοίκηση που αποτελούσε εξάρτημα κι εκτελεστικό όργανο της πολιτικής του. Η αυτοδιοίκηση αυτή υπήρξε σ' όλη την προηγούμενη ιστορία της μία γραφειοκρατική πυραμίδα ψευτοεξουσιών που εξασφάλιζε στους διαχειριστές και τους υπαλλήλους της εισοδήματα και στα κόμματα πολιτικά οφέλη.

Οι αρμοδιότητες της δεν είχαν καμία σχέση μ' αυτές που ίσχυαν στη Δυτική Ευρώπη. Περιορισμένοι σ' ένα περιθωριακό ρόλο οι δήμοι και οι κοινότητες στην Ελλάδα δεν απέκτησαν ένα ουσιαστικό ρόλο στα δημόσια πράγματα.

Αυτή η σχετική υπανάπτυξη βοήθησε στη δημιουργία ενός μύθου για τις δυνατότητες, την προοδευτικότητα και τη σημασία της αυτοδιοίκησης πίσω απ' τον οποίο καλύφθηκαν κάθε είδους κομματικά και χρηματικά συμφέροντα. Η ιδέα της δήθεν επαναστατικότητας και της ριζοσπαστικότητας έκρυψε το γεγονός ότι η μορφή που έχουν τέτοιοι θεσμοί είναι ανάλογη κάθε φορά με το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η συγκεκριμένη κοινωνία και δεν αποτελεί λόγο αμφισβήτησής της.

Σήμερα που η συγκεντρωτική μορφή που επικράτησε τις τελευταίες δεκαετίες επιχειρείται να αντικατασταθεί από μία οργάνωση πιο ευέλικτη, αλλάζει και ο ρόλος που καλείται να παίξει η τοπική αυτοδιοίκηση. Έτσι προβάλλεται από όλες τις πλευρές η ανάγκη της αποκέντρωσης και μεταφοράς αρμοδιοτήτων που έχουν σχέση με την ανάπτυξη, το σχεδιασμό και τον εκσυγχρονισμό και η ανάγκη να επεκταθούν οι δυνατότητες της.

Οι στόχοι αυτοί δεν είναι απλώς συνθήματα. Αντίθετα αποτελούν συγκεκριμένες πολιτικές και μέτρα που προωθούν οι κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς έρχονται στο προσκήνιο οι νέοι σχεδιασμοί για την ενσποίαση και το ξεπέρασμα του ρόλου που έπαιξε ως τώρα το εθνικό κράτος.

Η πόλη και η περιφέρεια γίνονται το νέο έθνος που πρέπει να διαχειριστεί με πιο οικονομικό τρόπο τις εκσυγχρονισμένες λειτουργίες που η γιγάντωση του κράτους και της γραφειοκρατίας του τις κάνει υπερβολικά δαπανηρές και υπερβολικά αργές. Αυτή η μεταφορά έχει τρία τουλάχιστο πλεονεκτήματα:

Το πρώτο είναι το λεγόμενο πλεονέκτημα του μικρού μεγέθους, που εξασφαλίζει λιγότερη γραφειοκρατία, αποτελεσματικότερη καταγραφή και έλεγχο, καλύτερη γνώση κι αντιμετώπιση των τοπικών παρών.

Ένα δεύτερο πλεονέκτημα είναι ότι όλα αυτά δεν έρχονται σε αντίθεση με τον εθνικό σχεδιασμό και τις στρατηγικές του κράτους ή των διεθνικών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντίθετα συνδέονται με τις επιλογές τους με πιο ευέλικτο και αποδοτικό τρόπο.

Το τρίτο είναι ότι εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη "νομιμοποίηση", δηλαδή η αποδοχή των αποφάσεων και των σχεδιασμών από τους καταίκους.

Όλα αυτά και κυρίως το κόστος και οι συνέπειες που θα έχουν στη ζωή τους γίνονται ευκολότερα δεκτά λόγω του δήθεν ανθρώπινου προσώπου και της οικειότητας που έχει η διαχείριση των δήμων, σε αντίθεση με όσα δείχνουν αναίχτα την εξάρτησή τους από το κέντρο. Μ' αυτό τον τρόπο γίνεται δυνατή η πλήρης εκμετάλλευση των ανθρώπινων δυνατοτήτων. Οι πολίτες κινητοποιούνται σε μεγαλύτερο βαθμό από το κοινοτικό και τοπικιστικό πνεύμα μιά και θεωρούν ότι όλα αυτά είναι δικά τους και τους αφορούν άμεσα.

Η επέκταση της ενοποίησης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημαίνει ότι οι θεσμοί που επικρατούν στα κυρίαρχα και πιο ανεπτυγμένα δυτικά κράτη, αλλά και οι νέες πραγματικότητες που διαμορφώνονται πρέπει να επεκταθούν για να καλύψουν το σύνολο των χωρών που την αποτελούν.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση και στην Ελλάδα νέων θεσμών όπως η άμεση εκλογή των νομαρχών και η επιλογή των περιφερειάρχων στους οποίους θα μεταφερθούν διάφορες εξουσίες που ως τώρα τις είχε η κυβέρνηση και οι διορισμένοι εκπρόσωποί της.

Η προσπάθεια να στηριχθεί η αλλαγή αυτή και να εξασφαλίσει την αναγκαία συμμετοχή καλύπτεται πίσω από την προβολή δήθεν κοινών στόχων κι άλλων παράνομων όπως η απελευθέρωση από τον κρατικό έλεγχο, ο εκσυγχρονισμός, η αποτελεσματικότητα ή το ζωνάνεμα της τοπικής κοινωνίας. Ο πραγματικός στόχος συνήθως αποκρύπτεται αλλά δύσκολα μπορεί να εξαφανιστεί. Σύντομα γίνεται φανερό ότι όλα αυτά δεν είναι το πέρας σε μιά ανθρώπινη κλίμακα που καταργεί τον συγκεντρωτισμό και την αυταρχικότητα της κεντρικής εξουσίας. Αντίθετα είναι μιά απόδειξη ότι η κρατική λογική εκσυγχρονισμένη και αποδοτική είναι πιο ικανή να πετυχαίνει τους στόχους της ακόμη και κάτω από αυτό που κάποτε συμβόλιζε το αντίθετό της κι ότι λειτουργεί πιο αποτελεσματικά όταν υποκρίνεται ότι καταργεί τον εαυτό της.

Στους νέους θεσμούς δεν υπάρχει τίποτε το δημοκρατικότερο, το πιο ανθρώπινο και το πιο κοινωνικό, ούτε καμιά ευκαιρία για κανένα ξαναζωνάνεμα, παρά μόνο συμφέροντα κι ανάγκες προσαρμογής. Τόσο σε τοπικό και εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο κυριαρχεί όλο και πιο πολύ μιά οικονομία που καταργεί με την παγκοσμιοποίηση της οποιαδήποτε ψευδαίσθηση ότι μπορεί να υπάρξει αντίθεση ανάμεσα στο τοπικό και το εθνικό ή ανάμεσα στο εθνικό και το ευρωπαϊκό.

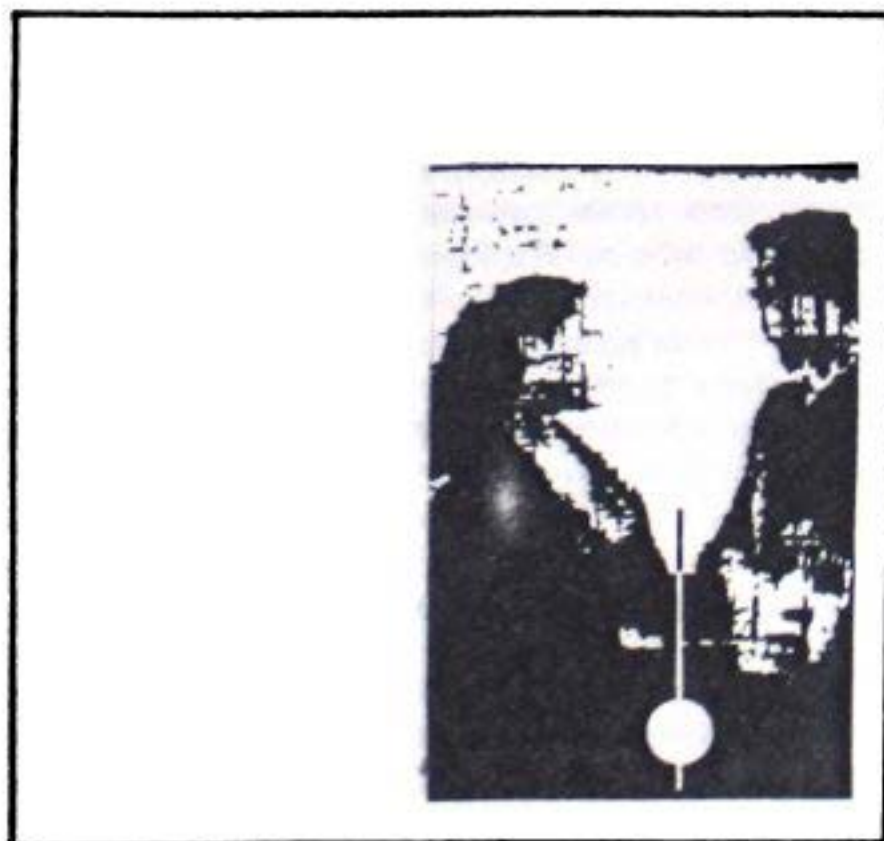
Πάντου επικρατούν οι ίδιοι νόμοι και οι ίδιες αναγκαιότητες κι αυτό εξασφαλίζει ότι η τοπική διαχείριση θα τηρεί πιστά τις αρχές που έχει επιλέξει ή διαπραγματεύεται το εθνικό κράτος χωρίς να χρειάζεται η άμεση σχέση με τις φθαρμένες αναποτελεσματικές υπηρεσίες του. Αλλιώς η εξάρτηση από την κυρίαρχη γραφειοκρατία είναι δεδομένη τόσο με το ότι πάντοτε η χρηματοδότηση των

πραγματικά σημαντικών δημοτικών προγραμμάτων εξαρτάται από τα κεντρικά ταμεία, όσο και με το ότι βρίσκονται πάντα σε συνάρτηση με τα γενικότερα προγράμματα και τους εθνικούς ή ευρωπαϊκούς στόχους, κάτω από τις ίδιες ουσιαστικά λογικές και κατευθύνσεις.

Επιπλέον με αυτό το δόξεν πέρασμα στην κοινωνία των πολιτών και τις ηλίθιες επικλήσεις για συμμετοχή επιχειρείται να μπει στη θέση της καλορυθμισμένης κοινωνίας που οραματίζονται μία ψεύτικη εικόνα αλληλεγγύης και ενότητας. Η συμμετοχή αυτή είναι μία μαγική λέξη που καλλάει παντού. Συμμετοχή στα κοινά, συμμετοχή σε πρωτοβουλίες πολιτών, ομάδες πίεσης, θεσμούς.

Η επίκληση της είναι όπως τα ξάρκια: επαναλαμβάνεται αδιάκοπα επειδή ακριβώς αυτό που ζητάει δεν υπάρχει. Και δεν υπάρχει γιατί ο καθένας αντιλαμβάνεται - έστω κι αν η πλειοψηφία συνεχίζει να δέχεται αυτή την κατάσταση παθητικά - ότι τίποτε το αληθινό δεν υπάρχει μέσα σ' αυτά τα πεθαμένα απότη φύση τους πράγματα.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι κάτω από αυτήν την πλαστή εικόνα που προβάλλεται σαν να ήταν η μόνη αληθινή και ταυτόχρονα η λύση σε όλα τα προβλήματα αποσιωπάται κι επιχειρείται να εξαφανιστεί κάθε αίτημα πραγματικής αυτονομίας και ελευθερίας της κοινωνίας.

ΠΣΩ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΣΚΑ

Αυτές οι εκλογές, για μία φορά ακόμα προβάλλουν το αλόγικον ότι αποφασίζουμε για το μέλλον. Στην προκειμένη περίπτωση για το μέλλον της πολυδιαφημισμένης τοπικής κοινωνίας. Και υποτίθεται ότι οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι μας θα υλοποιήσουν το πρόγραμμά τους, που με την ψήφο μας εγκρίναμε.

Ας ξεπεράσουμε την τρέχουσα αντίληψη ότι αυτοί, οι εκλεγμένοι ή οι υποψήφιοι, τα συγκεκριμένα πρόσωπα δηλαδή, είναι ακατάλληλοι. Τι μένει από το κλίμα που διαμορφώνεται; Ουσιαστικά προωθούνται δύο ψευδαισθήσεις:

Η πρώτη πως όλα μπορούμε με ίσο βάρος να επηρεάσουμε, να καθορίσουμε τις αποφάσεις που μας αφορούν, αφήνοντας καταμέρος τις οικονομικές, πολιτιστικές και κοινωνικές διαφορές που όλα ξέρουμε πόσο επηρεάζουν τη ζωή μας.

Και η δεύτερη ψευδαισθήση: ότι υπάρχουν κάποια στοιχεία στους οποίους μπορούμε ανεπιφύλακτα να εμπιστευτούμε το μέλλον μας, οι οποίοι τελικά είναι πιο μακριά από μας στο να παίρνουν αποφάσεις, πιο χρήσιμοι, πιο σημαντικοί για την κοινωνία.

Αυτό το προφανές ψέμα των ικανών, απαραίτητων για την κοινωνία καλλιεργεί στην ουσία τις ιεραρχικές δομές στην κοινωνία. Είναι το πρώτο βήμα που οδηγεί στην πυραμωτή οργάνωση της, στην κυριαρχία των μειοψηφιών, στο κράτος.

Από κει και μετά, κάθε θεσμός της κοινωνίας έχει μία θέση στην πυραμίδα, γίνεται στήριγμά της. Έτσι και η τοπική "αυτοδιοίκηση" σαν θεσμός, κάθε άλλο παρά αμφισβητεί την ιδέα μιας εξουσιαζόμενης κοινωνίας. Αν γινόταν κάτι τέτοιο θα έχανε και η ίδια το ρόλο της ως τοπική διοίκηση. Κομμάτι και η ίδια της εξουσίας, χρησιμοποιεί τους μηχανισμούς καταστολής και την ιδεολογία που στηρίζουν το κράτος, συνεισφέροντας ταυτόχρονα στην εύρυθμη λειτουργία του. Τέλος χρησιμοποιώντας ένα ανθρώπινο προσωπείο, πράγμα που επιτρέπεται από το μικρό μέγεθος του χέρου ευθύνης της, προσπαθεί να αποπροσανατολίσει τη θέληση των ανθρώπων να λύσουν αδιαμεσολάβητα τα καθημερινά τους προβλήματα, προσφέροντας τους σε διέξοδο την αντιπροσώπευση.

Και το σκιμικό συμπληρώνεται από τη φιλαλογία σχετικά με την αυτονομία των τοπικών κοινωνιών, μία φιλαλογία που θέλει να αγνοεί τον ασφυκτικό, κυριαρχικό ή ρυθμιστικό έλεγχο του κράτους, προκειμένου να δικαιώσει την ύπαρξή του και να χειραγωγήσει κάθε πλευρά της κοινωνικής ζωής. Κατά συνέπεια εξαντλείται σε ένα στείρο τοπικισμό και μία αμφισβήτηση, από τις τοπικές κομματικές οργανώσεις, των κεντρικών κομματικών επιλογών για τους υποψηφίους. Τελικά όμως από αυτήν την επιδερμική κριτική ούτε η κεντρική εξουσία, ούτε οι κομματικοί μηχανισμοί και ο ρόλος τους στην κοινωνία κινδυνεύουν. Το δέντρο κριβεί το δάσος, που αναπτύσσεται συνεχώς.

Υπάρχει βέβαια και η άποψη ότι η κεντρική διοίκηση και το κράτος από τη φύση τους αντιστρατεύονται τις τοπικές κοινωνίες. Από τη μιά λοιπόν η "προοδευτικότητα" του θεσμού και από την άλλη η πεποίθηση ότι πάντα υπάρχει η δυνατότητα αλλαγών, γιατί η τοπική αυτοδιοίκηση έχει κάποια αυτονομία σε σχέση με το κράτος, οδηγούν τους εκφραστές αυτής της άποψης, σε μιά πάλι μέσο στους θεσμούς, δήμους ή κοινότητες στην προκειμένη περίπτωση. Βέβαια κανείς δεν μπορεί, με πειστικότητα, να ισχυριστεί ότι ένα μυστικό διευθυντήριο κατευθύνει, ελέγχει το κράτος, όπως επίσης ότι και όλοι οι θεσμοί χωρίς αντιθέσεις και ανταγωνισμούς εφαρμόζουν το καλοσχεδιασμένο του προγράμμα. Αν όμως είναι αλήθεια ότι μέσα στο θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης υπάρχει μιά προβολή και διαπάλη και κοινωνικών θεμάτων και αιτημάτων, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι αν οι αντιθέσεις και τα αιτήματα που προβάλλονται μέσα στο θεσμό και στη σχέση του με το κράτος έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν και να ανατρέφουν εκ θεμελίων την κοινωνική πραγματικότητα. Κάτι τέτοιο όμως είναι ανέφικτο. Είναι σα να πιστεύουμε ότι είναι δυνατό να συνυπάρχει το σήμερα με την ταυτόχρονη αναιρέσή του.

Οι καλές προθέσεις, ταλμώντας μάλιστα κάποιες φορές να ξεπεράσουν και την κοινωνική βούληση, εξαντλούνται τελικά στο να ενσωματώσουν και να εκτονώσουν κοινωνικά αιτήματα και αντιθέσεις. Περισσότερο ή λιγότερο προοδευτικές ή συνεπείς αυτές οι ομάδες, που υιοθετούν αυτή την προσέγγιση, κινούνται μέσα στα όρια των θεσμών, η μέγιστη προσφορά τους και το πεδίο ανταγωνισμού τους είναι μέσα σ'αυτά τα όρια. Οι μεταξύ τους διαφορές όσο μεγάλες κι αν είναι δεν μπορούν να ξεπεράσουν την έννοια της διαχείρισης.

Φτάνοντας δε στα άκρα της αυτή τη λογική, κάποιοι από τους εκφραστές της, βλέπουν τους υπηρέτες ενός κρατικού θεσμού ως κίνημα, ξεχνώντας ότι ένα κίνημα δεν είναι δυνατό να οφείλει την υπάρξή του σε ένα νόμο που ψήφισε η Βουλή.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, που το περιεχόμενο του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης ενσωματώνει νέα ιδεολογήματα, προσπαθώντας να ανανεώσει τη νομομοποιητική του δύναμη, το παράλογο κυριαρχεί. Ένα τεράστιο πλήθος υποψηφίων συνοστίζεται προκειμένου να πείσει ότι ο καθένας και το σύνολό τους είναι αναντικατάστατοι, έχοντας οραμα, γνώσεις και θέληση. Και τελικά ότι είναι ανεξάρτητοι από δεσμεύσεις και συμφέροντα. Μόνο που στην ουσία, και αρκεί αυτό, είναι εξαρτημένοι από τη θέλησή τους να ασκήσουν εξουσία. Ποτέ μέχρι σήμερα μιά κοινωνία βυθισμένη στην παθητικοποίηση δεν πρόβαλε τόσους πολλούς "αμφισβητίες", "ενδιαφερόμενους πολίτες".

Κι όλα αυτά συναγωνίζονται και αφήνουν κορώνες δημοκρατικότητας, ανθρωπιάς, ενδιαφέροντος. Διαστεφουν την πραγματικότητα για να διατηρήσουν το λίθαργο. Προβάλλουν καλοσχηματισμένους εφιάλτες γιατί φοβούνται την αφύπνιση.

Μιλούν για τη δημοκρατία. Για την ανυπολόγιστη αξία της και την στραγγαλίζουν μέσα από την αντιπροσωπεία. Στη θέση μιάς κοινωνίας που αδιαμεσολάβητα

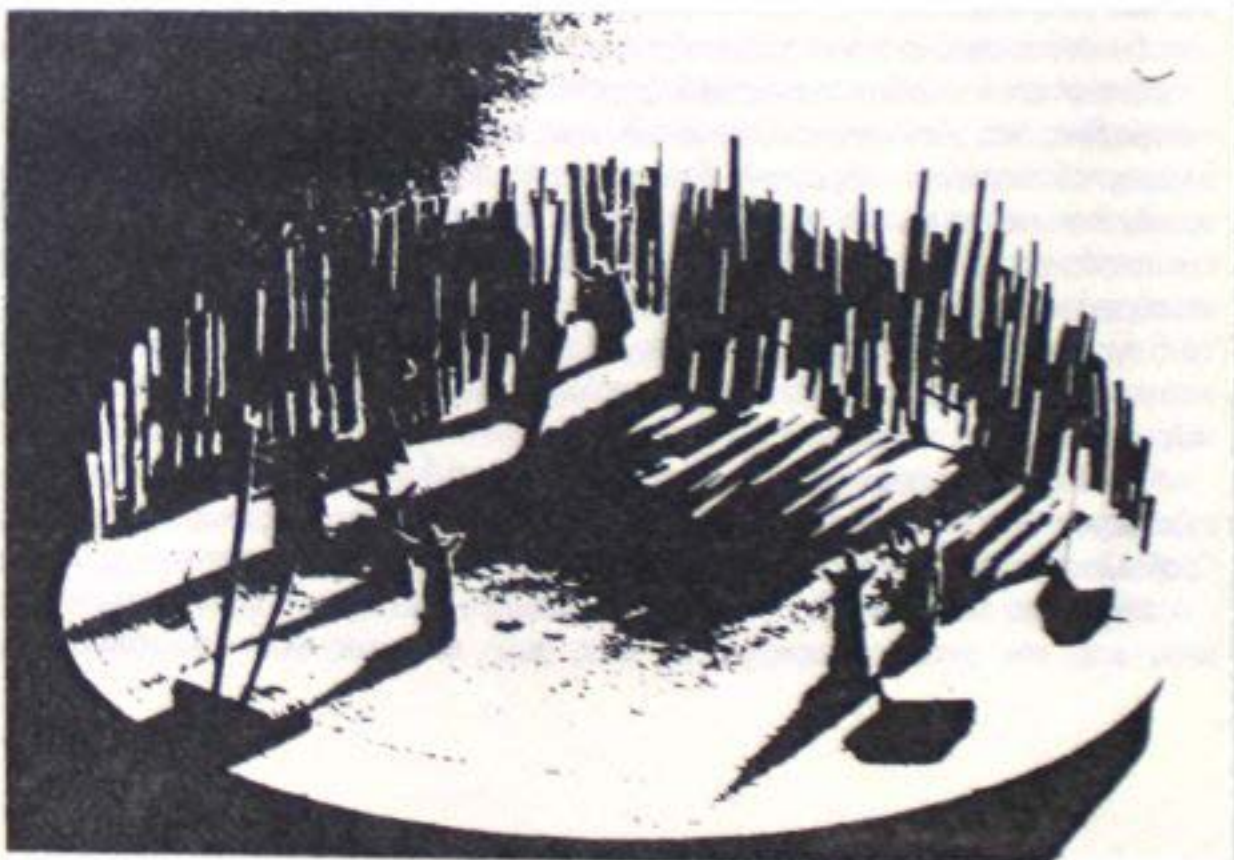
αυτοδιευθύνεται, επιβάλλουν την κυριαρχία των πολιτικώντήδων, των ειδικών και πίσω απ' αυτούς της οικονομίας.

Μιλούν για τη συμμετοχή του πολίτη, ενώ στην ουσία του έχουν αφαιρέσει κάθε δυνατότητα να αποφασίζει, τον βομβαρδίζουν με κάθε λογής αρχηγούς, αρχηγίσκους, δημάρχους και τώρα πιά εκλεγμένους νομάρχες που ως μεγαλοφυσείς ή παράφρονες, στρατηγικοί αποφασίζουν, και πιστεύουν ότι το δικαιούνται να αποφασίζουν, με το θράσος που ένας άπειρος σκακιστής μετακινεί τα πιόνια του.

Μιλούν για την ανθρώπινη διάσταση της διαίτησής τους, σα να ήταν δυνατό να ξεχάσει κανείς ότι πρόκειται για διαίτηση και ότι καμιά διαίτηση δεν είναι ανθρώπινη.

Μιλούν για την κοινωνική αλληλεγγύη, υπηρετώντας ένα σύστημα που χρειάζεται τις μειονότητες μόνο για να νομιμοποιήσει τους διαχωρισμούς, ταξικούς, φυλετικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς, ώστε να ισχυροποιεί την κυριαρχία του. Τελικά μετατρέπουν την κοινωνική αλληλεγγύη σε φιλανθρωπία, φοκλορικές, εμπειρειατικές εκδηλώσεις και κροκοδείλια δάκρυα για την ανάπτυξη του φασισμού.

Μιλούν για την ικανότητά τους να μας λύσουν τα προβλήματα. Για τους ειδικούς που τους υποστηρίζουν, για τη δυνατότητά τους να σχεδιάσουν ολοκληρωμένα τον τόπο μας. Όμως τι σημαίνει, για παράδειγμα, η λύση του κυκλοφοριακού, σε μιά πόλη με σπιτιο-υπνωτήρια, σε μιά πόλη χτισμένη για να επιβάλλει το διαχωρισμό, την ομοιομορφία, τον έλεγχο. Πόσο μπορούμε να εμπιστευτούμε τους ειδικούς. Άλλωστε αυτοί υποκαίουν στις βελήσεις των αφεντικών τους. Τα προγράμματά τους στοχεύουν να απαισιοποιήσουν και την τελευταία γωνιά της ζωής μας. Με μόνο τους κριτήριο το κέρδος, πολιτικό ή οικονομικό, αποβλέπουν να μας εντάξουν σαν καλορυθμιζόμενα γρανάζια στη μηχανή της τέλειος εκμετάλλευσης.

ΚΑΛΠΗ-ΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΙΣ

Οι εκλεγμένοι και κατ' επέκταση και οι υποψήφιοι εξυπηρετούν έναν εξουσιαστικό θεσμό, ανεξάρτητα από προθέσεις ή διακηρύξεις.

Ως ένα βαθμό βέβαια υφίστανται και διαφοροποιήσεις τόσο ανάμεσα σ' αυτούς που συνειδητά αποδέχονται, επιδοκιμάζουν και ενισχύουν τον κοινοβουλευτισμό (επέκταση του οποίου είναι και η τοπική αυτοδιοίκηση), όσο και ανάμεσα σ' αυτούς που θεωρούν προνομιαιώτερο τον "μικρό", "ανθρώπινο" χώρο που προσφέρει το μοντέλο της "αυτοδιοίκησης". Αυτό όμως που τελικά ως ισχυρότερο τους καθορίζει δεν είναι οι μεταξύ τους διαφορές, αλλά ο εγκλωβισμός της δράσης τους σε σαφή όρια, πάντα βέβαια στα πλαίσια της κρατικής οργάνωσης.

Η κριτική σ' αυτούς που δεν αρνούνται, αλλά αντίθετα επιδιώκουν την κατάληψη και οσκήση της εξουσίας, είναι προφανής και στηρίζεται στο γεγονός ότι θέλουν να επιβάλλουν στην κοινωνία λύσεις εναρμονισμένες με τα συμφέροντα που εκφράζουν και τελικά να την υποτάξουν και να την εξμεταλλευτούν.

Όσο για τους άλλους, δηλαδή αυτούς που στοχεύουν να καταλάβουν την εξουσία για να την καταλύσουν, ακολουθώντας τη γνωστή λενινιστική συνταγή, τελικά στην καλύτερη περίπτωση γίνονται διαχειριστές της και στη χειρότερη εκφράζουν απλώς συμφέροντα που θα τους διατηρήσουν σ' αυτή, χρησιμοποιώντας πάντα την ψευδαίσθηση των μελλοντικών αλλαγών.

Υπάρχουν βέβαια και αυτοί που υποστηρίζουν μία "διαφορετική" πρόταση, επικεντρώνοντας τις αναφορές τους ιδιαίτερα στις δυνατότητες της τοπικής κοινωνίας. Το μεγαλύτερο σύνολο αυτών απαρτίζεται είτε από απομεινάρια των παλιών μορφών του ρεφορμισμού (που όμως έχουν πλέον δεχτεί, έστω και ως αναγκαίο κακό την αντιπροσώπευση), είτε από τα αριστεριστικά σκουπίδια, που ενώ ενίοτε γυροφέρνουν τους

θεσμούς (και κατά συνέπεια τις εξουσίες που αυτοί προσφέρουν) συνεχίζουν στην υπόλοιπη δράση τους να κατηλείνται λογικές και πρακτικές των επαναστατικών κινημάτων. Έτσι την ίδια ακριβώς ώρα που μετέχουν στις εκλογές, μπορεί να μελούν για επανάσταση, αυτοδιαχείριση, άμεσες συγκρούσεις, κατάργηση θεσμών κ.λ.π.

Άλλαβι και των δύο αποτελεί το ανόητο επιχείρημα πως η συμμετοχή στις εκλογές δεν έχει σκοπό την κατάληψη της εξουσίας, αλλά απλώς τον έλεγχο των αποφάσεων αυτής.

Σ' αυτό εδώ το σημείο θα έπρεπε να αναφέρουμε αυτήν την τάση που εμφανίζεται, δηλαδή μιάς μετακίνησης των πολιτικών δυνάμεων όλο και δεξιότερα. Βλέπουμε δηλαδή πως ένα κομμάτι αυτών που παλιότερα λειτουργούσαν έξω από τους θεσμούς, τους

κριτήκαν κ.λ.π. τώρα (χωρίς να αναθεωρούν απαραίτητα τις απόψεις τους) ενουειδίητα να στρέφονται προς αυτούς, χωρίς να καταφέρνουν τίποτε περισσότερο από το να λειτουργήσουν βελτιωτικά στα πλαίσια του συστήματος.

Για παράδειγμα η ιδέα της προστασίας του περιβάλλοντος, της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής δεν είναι ασύμβατη με την ίδια τη λειτουργία του κράτους. Ένα πιο σύγχρονο και με μέριμνα για το περιβάλλον κράτος, είναι δυνατό να ικανοποιήσει αυτό το αίτημα που όντας μερικό πολύ απέχει από το να αντιπαρετίθεται καταμετωπί, συνολικά άρα και ουσιαστικά με την εκμεταλλευτική, εξουσιαστική πραγματικότητα.

Αλλά ακόμα και αυτοί που σε ένα διαφορετικό επίπεδο προσεγγίζουν το θέμα της τοπικής κοινωνίας και εκφράζουν μία "εναλλακτική" πρόταση, μία πρόταση που πολλές φορές, φαινομενικά τουλάχιστο, φαίνεται να διαφοροποιείται έως και να συγκρούεται με τον κοινοβουλευτισμό, ουσιαστικά δεν πετυχαίνει τίποτε άλλο από το να εγκλωβιστεί από τον ίδιο της τον εαυτό, να αποτελματωθεί και τελικά να αφομοιωθεί.

Γιατί οποιαδήποτε προσπάθεια και πρόταση οργάνωσης των τοπικών κοινωνιών, η οποία στερείται μιας συνολικότερης αναφοράς, μιας άποψης, ενός οράματος για την κοινωνία, που αδυνατεί να συνδέσει την οργάνωση των τοπικών κοινωνιών με μια επαναστατική προοπτική, είναι καταδικασμένη να καταλήξει να προτείνει απλά τη δημιουργία νηπίων "ελευθερίας" σε μία ανελεύθερη κοινωνία.

Έτσι λειτουργώντας εκτονωτικά και αφού οι αδυναμίες της την καταστούν ακίνδυνη για το σύστημα, πληρεί πλέον όλες τις προϋποθέσεις για να χρησιμοποιηθεί απ' αυτό ως πρώτη ύλη για τη δομή του νέου και "εκαυχρονομένου" προσώπιού του.

Δηλαδή συνθήματα του τυπου "Αυτοοργανώστε τις ανάγκες σας", "Κάν το με τους φίλους σου", "Δράσε τοπικά ..." κ.λ.π. που πλασιάζουν εναλλακτικές προτάσεις, όταν εμφανίζονται ξεκομμένα από μια ευρύτερη λογική, όταν στερούνται μιας βαθύτερης κριτικής των διαδραματιζομένων στην κοινωνία, είναι πολύ εύκολο να αφομοιωθούν και να αλλοτριωθούν από το ίδιο το σύστημα στο οποίο φαινομενικά τουλάχιστο αντιστέκονται.

Για παράδειγμα στη Δυτική Ευρώπη υπάρχουν δεκάδες αναφορές για εναλλακτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, νεολογιστικά στέια κ.λ.π. που ασχέτα από το αν εκφράζουν περισσότερο ή λιγότερο ανατρεπτικό λόγο, χρηματοδοτούνται από το ίδιο το κράτος, προωθώντας έτσι μία ακίνδυνη και ακίνδυνη για αυτό πρόταση για κάλυψη των αναγκών των πολιτών για οργάνωση σε τοπικές κοινότητες κ.λ.π. ενώ παράλληλα δίνουν στο σύστημα όλα όσα χρειάζεται για να καλύψει την συνεχή του ανάγκη να ξεπερνάει τις κρίσεις του και γιατί όχι να τις προλαμβάνει πριν καλά καλά προλάβουν αυτές να εκδηλωθούν.

Με άλλα λόγια λοιπόν βοηθούν το σύστημα να ανακαλύψει να δημιουργήσει και να προβάλλει τις νέες "πρωτοπορίες" του.

«Κ' είχε την εξουσία ένα μπουλοθκι, που πήρε το όνομα και λεγότανε Ζηλωτής. Το σύστημα δὲ με τὸ ὁποῖο διοικόντανε ἡ Σαλονίκη δὲν ἔμοιαζε με κανένα γνωστὸ πολίτευμα. Γιατί οὔτε ἀριστοκρατικὸ εἶτανε, σὰν ἐκεῖνο ποῦ εἶχε βάλει τὸν παλιὸ καιρὸ ὁ Λυκούργος στοὺς Σπαρτιάτες, οὔτε δημοκρατικὸ σὰν κείνο ποῦ ἔβαλε ὁ Σόλωνας πρῶτα στοὺς Ἀθηναίους κ' ὕστερα τὸ μεταρρύθμισεν ὁ Κλεισθένης χωρίζοντάς τους σὲ δέκα φυλές, ἀντὶς τέσσαρες ποῦ εἶταν πρὶν. Μά οὔτε (ἔμοιαζε) καὶ σὰν κείνο ποῦ ἔκρινε ταιριαχτὸ γιὰ τοὺς Λοκροὺς ποῦ λέγονται Ἐπιζεφύριοι, ὁ νομοθέτης Ζάλευκος, οὔτε σὰν κείνο ποῦ ἔβαλε στὴν Κατάνη τῆς Σικελίας ὁ Χαρώνδας. Οὔτε πάλι εἶταν κάτι τι καινούργιοτερο, φτιαγμένο ἀπὸ ἀνακάτωμα δυὸ ἢ καὶ πλιότερων ἄλλων ~~σημ.~~ (πολιτευμάτων) σὰν κείνο ποῦ εἶχανε οἱ Κύπριοι, οὔτε σὰν κείνο ποῦ λέν πῶς (ἔφτιασε) ὁ δῆμος στὴν παλιὰ Ρώμη, ὄντας ἐπαναστάτησε καὶ ἔβαλε με τοὺς ὑπατικούς (εὐγενεῖς), μά εἶταν μιὰ ὀχλοκρατία πρωτόφαντη. Πολίτευμα τέτοιο ποῦ μόνο του μπορεῖ νὰ ξεφυτρώσῃ, χωρὶς τὰ τὸ σκεφθῆ ὁ ἀνθρώπος. Δηλαδή ἀφοῦ μαζευτήκανε μερικοὶ θρασεῖς πήσανε ἐτσιθελικά τὴν ἐξουσία, παρασέρνοντας με δημαγωγίες τὸν ὄχλο ~~(διάβουζε λαὸ)~~ τῆς Σαλονίκης, στὸ θέλημά τους κ' ἀρπάζοντας τίς περιουσίες ἀπὸ τοὺς πλούσιους κ' ἐτσι καλοπερνοῦσαν. Ἐβγαλαν δὲ διαταγὲς νὰ μὴν ὑπακούσῃ ὁ λαὸς σὲ καμιὰ προσταγὴ, οὔτε στοῦ Παλαιολόγου (σημ. τοῦ νόμιμου δηλ. μονάρχῃ τοῦ Ἰωάννη τοῦ Εἰου) οὔτε στοῦ Καντακουζηνοῦ, μά ὅλοι τους ~~(σημ. ὁ λαὸς)~~ νάχουν κανόνα στὶς πράξεις τους καὶ ν' ἀναγνωρίζουν γιὰ νόμο τίς ἀποφάσεις αὐτουνηῶν (τῶν Ζηλωτῶν)» (Γρηγορὰ ΧVI †). Π, 796)

Θεσσαλονίκη 1342-1349. Η ΚΟΜΟΥΝΑ

Ι. «...Στη Βορειοανατολική Γαλλία, οι κάτοικοι των πόλεων ήταν συχνά υποχρεωμένοι να διεξάγουν αγώνες για τις ελευθερίες τους και για να το επιτύχουν οργανώνονταν σε μια κοινότητα (COMMUNE). Στο Λιόν δημιουργήθηκε το 1115 μια κοινότητα με τη συγκατάθεση του βασιλιά «ο οποίος δωροδοκήθηκε απ' το λαό για να επικυρώσει το γεγονός με όρκο». Ο επίσκοπος, ο οποίος ακουσίαζε στην Αγγλία, ένιωθε φοβερό μίσος κατά των κατοίκων, οι οποίοι απελευθερώθηκαν μ' αυτό τον τρόπο από τον φεουδαρχικό ζυγό. Έκτισε τους ευγενείς να προσφέρουν από κοινού μια μεγαλύτερη δωροδοκία στον Λουδοβίκο VI (1108-37) από εκείνη, που είχε πάρει από τους αστούς. Ο βασιλιάς τη δέχτηκε και συμφώνησε να καταργήσει την κοινότητα.

«Μόλις καταργήθηκε η συμφωνία, κατέλαβε τέτοια οργή τους πολίτες, ώστε όλοι οι αξιωματούχοι εγκατέλειψαν τις θέσεις τους, τα καταστήματα των τεχνικών και των τσαγκαφάδων έκλεισαν, οι ξενοδόχοι και οι λιανοπωλητές δεν εξέθιταν τα εμπορεύματά τους για πώληση, έτσι που να μην υπάρχει τίποτε, όταν θ' άρχιζαν οι ευγενείς την αρπαγή. Γιατί οι επίσκοποι και οι ευγενείς υπολόγισαν αμέσως την περιουσία κάθε πολίτη, καθώς και το ποσό που είχε προσφέρει για τη δημιουργία της κοινότητας και του ζητούσαν να προσφέρει το ίδιο ποσό για την κατάργησή της... Ο επίσκοπος ειδοποιήθηκε για την οργή του κόσμου, αλλά δεν έδωσε σημασία.

Την επόμενη ημέρα, όταν άρχισε ο επίσκοπος ν' ασχολήται με τα καθήκοντά του, αντιλήφθηκε ότι υπήρχε αναταραχή στην πόλη και ο λαός φώναζε «commune!». «Ζήτη η Κομμούνα!!»... Έπειτα, οι πολίτες, περνώντας μέσα από το παρεκκλήσι της Πεναντίας, μπήκαν στην αυλή του επισκόπου, σκλισμένοι με σπαθιά, μπαντιάδες, τόξα, τοσκούρι και άλλα όπλα. Οι ευγενείς έτρεξαν απ' όλες τις μεριές στον επίσκοπο... Ο πυργοδεσπότης Γκουίνμόν, ένας ηλικιωμένος, καλοπαιγμένος και καλοκάγαθος ευγενής, σκλισμένος μόνο με το σπαθί και την ασπίδα του, έτρεξε στον προθάλαμο του επισκόπου αλλά έπεσε νεκρός, χτυπημένος από πλάτα, με την κόψη του τοσκουριού από κάποιον σιμκολίτη του Ραϊνμπερ. Σε συνέχεια ο Ρενιέ, τρέχοντας να μην στο καλάτι, χτυπήθηκε από πίσω μ' ένα ακόντιο και πέφτοντας με το κεφάλι κέηκε από τη μέση και κάτω από τη φωτιά που είχαν βάλει στο καλάτι... Ο επίσκοπος, μαζί με όσους τον βοηθούσαν, πετούσε πέτρες και εκτόξευε βέλα εναντίον του θορυβώδους όχλου που ούρλιαζε έξω από τα τείχη του καλατιού. Ο επίσκοπος εκδίωξε τώρα μεγάλο μαχητικό πνεύμα... Μη μπορώντας όμως ν' αντιμετωπίσει τη ριφοκίνδυνη άρπυ του κλέφτου, φόρεσε τα ρούχα ενός υπηρέτη και τρέχοντας μέσα από τις κρύστες της εκκλησίας, κρύφτηκε μέσα σ' ένα βαρέλι, που στερέωσε το επάνω μέρος του ένας πιστός ακόλουθός του και πίσωφτε έτσι πως είχε σωθεί. Οι πολίτες συνέλαβαν κάποιον υπηρέτη, που αρνήθηκε να προδώσει τον κύριό του. Ένας άλλος όμως πρόδωσε μ' ένα νεύμα, που ήταν κρυμμένος ο επίσκοπος. Τον έπιασαν από τα μαλλιά, τον έβγαλαν από το βαρέλι και τον χτύπησαν. Τελικά, κάποιος Μπερνάρ, σήκωσε το τοσκούρι του και έχυσε τα μυαλά αυτού του άγιου κι όμως εμαρτυριολού κεφαλιού»...

Μουνιέσα

Οί 1700 κάτοικοι τής Μουνιέσα δέν έδειξαν μεγάλη προθυμία γιά κολλεκτιβοποίηση, πρίν από τήν 19η 'Ιούλη. Δέν υπήρχε φασιστικός κίνδυνος στήν περιοχή τους, ούτε μάχες. Δέν υπήρχαν μεγάλοι γαιοκτήμονες (καί κατά συνέπεια άπαλλοτριώσεις). 'Υπήρχαν μόνο φτωχοί άγρότες, άγωνιζόμενοι σκληρά γιά νά κερδίσουν τή ζωή τους, από τή μικρή περιουσία τους.

Μετά τήν 19η 'Ιούλη τό καινούργιο πνεύμα έδγαλε τή Μουνιέσα από τό λήθαργό της. 'Η κινητήρια δύναμη ήταν ό Χουακίν Βαλιέντε. Είχε ζήσει 17 χρόνια στή Βαρκελώνη όπου γνώρισε τίς άντιεξουσιαστικές ιδέες. Γύρισε στή Μουνιέσα ένθερμος άναρχικός καί άπαδός τής νέας ιδεολογίας. 'Η πρότασή του γιά κολλεκτιβοποίηση έπεσε σέ γόνιμο έδαφος. Τά πράγματα δέν πήγαιναν καλά γιά τούς χωρικούς καί άνταποκρινόμενοι στήν άλλαγή, άποφάσισαν νά έφαρμόσουν τήν κολλεκτιβοποίηση. 'Ο Χουακίν Βαλιέντε.... εκλέχτηκε δήμαρχος.

'Η άντιεξουσιαστική κομμουνιστική κοινότητα οργανώθηκε σέ μιά γενική συνέλευση τών χωρικών. Πρόεδρος ήταν ό Βαλιέντε. Πάνω στό τραπέζι του είχε άνοικτό τό κλασσικό έργο του Κροπότκιν «Εύημερία γιά όλους». Ένας διάβαζε δυνατά διάφορα άποσπάσματα. Αυτό ήταν τό νέο ευαγγέλιο. 'Εδώ είναι γραμμένο τό πώς θά έξασφαλιστεί εύημερία γιά όλους.

Ψωμί, κρέας, λάδι, κρασί καί όρισμένα άλλα προϊόντα διανέμονταν από τό κοινοτικό κέντρο, όπου οί άγρότες άποθήκευαν τά προϊόντα τους. Πολλά όμως προϊόντα έπρεπε νά αγοράσουν από άλλου. Τό κοινοτικό συμβούλιο άγόραζε γιά όλους, σέ ποσότητες. 'Αποφασίστηκε ότι αυτά τά συμπληρωματικά έφόδια θά πρέπει νά πληρώνονται από τούς καταναλωτές. Γι' αυτό τό λόγο, τό Συμβούλιο τύπωσε 100.000 πεσέτες σέ τοπικό νόμισμα (δέν μπορούσε νά χρησιμοποιηθεί έξω από τήν κολλεκτίδα). Γιά τήν άγορά αυτών τών συμπληρωματικών έφοδίων, κάθε ενήλικος άνδρας καί γυναίκα έπαιρνε από τήν κοινότητα μιά πεσέτα τήν ήμέρα καί τά παιδιά μισή. «Δέν φοβόσαστε», ρώτησα, «ότι οί άπεριόριστοι ποσότητες κρασιού πού μοιράζονται δωρεάν, θά προκαλέσουν ύπερβολική αίνολοσία;»

•Μέ κανένα τρόπο. Έδω δέν μεθᾶ κανέννας. Ζοῦμε κάτω ἀπ' αὐτό τό σύστημα ἕνα χρόνο καί ὅλοι εἴμαστε εὐχαριστημένοι....•

Ἐπίσης 100.000 πεσέτες τοῦ τοπικοῦ νομίματος, κυκλοφοροῦσαν μόνο οἱ 11.000. Οἱ ὑπόλοιπες πεσέτες φυλαγόταν σάν ἀπόθεμα, ἀπό τό «Κοινοτικό Συμβούλιο». Τό τοπικό νόμισμα χρησιμοποιεῖται μόνο γιά ἀνταλλαγές καί δέν τοκίζεται. Ὅλοι (ὅπως ἀναφέρθηκε παραπάνω) ἔπαιρναν τό ἴδιο ποσό. Κανέννας δέν σκέφτονταν νά συγκεντρώσει κεφάλαιο.

Τό μεγαλύτερο πρόβλημα τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ ἦταν ἡ ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν. Δέν ὑπῆρχαν δάσκαλοι, οὔτε ἀρκετό ἐκπαιδευτικό ὕλικό. Ἡ κοινότητα ἦταν πρόθυμη νά κάνει ὅ,τι-δήποτε γιά νά προσελκύσει δασκάλους. Ἡ «Ἐνωση Δασκάλων τῆς Βαρκελώνης» ὑποσχέθηκε νά στείλει. Σ' αὐτό τό διάστημα δύο κάτοικοι τοῦ χωριοῦ προσπαθοῦσαν νά μάθουν τά μεγαλύτερα παιδιά νά γράφουν καί νά διαβάζουν.

Καθώς ξαπλώναμε τό βράδυ στό πρόχειρο κατάλιμά μας εἶπα στό συνοδό μου: Στήν ἀρχή τοῦ αἰῶνα μας, μερικοί κοινωνιολόγοι καί οἰκονομολόγοι πίστευαν ὅτι ὁ σοσιαλισμός ἦταν πραγματοποιήσιμος, ἄλλοι ὅτι ἦταν οὐτοπία. Ἄν παρατηρήσει κανεῖς τούς ἀγρότες αὐτοῦ τοῦ χωριοῦ μέ πόση ἀποφασιστικότητα, ἀφοσίωση καί πρακτικό μυαλό δημιούργησαν, μέ τήν ἐθελοντική συνεργασία τους, μία νέα καί καλύτερη ζωή, μέσα στήν ἐλεύθερη κοινότητα, τότε αὐτές οἱ ἀκαδημαϊκές συζητήσεις φαίνονται φοβερά ἀφηρημένες καί ἀσχετες μέ τήν πραγματικότητα. Οἱ χωρικοί δέν ἤξεραν θεωρίες. Εἶχαν ὁμως καθαρό μυαλό, ἀποφάσιζαν σύμφωνα μέ τίς δικές τους ἐμπειρίες καί ἔλεγαν ὅτι μαζί πετυχαίνουν καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπό τό νά ἐνεργεῖ ὁ καθένας μόνος του. Τό ἴδιο συνέβαινε σέ χιλιάδες χωριά ὁλόκληρης τῆς Ἰσπανίας....

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΑΥΡΙΟ ΠΕΡΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ

Η αναγκαιότητα για κοινωνική οργάνωση απαγκιστρωμένη από την λογική της ιεραρχίας και μη διευθυνόμενη από οποιαδήποτε μορφή εξουσίας, εκφράστηκε κατά περιόδους στην ιστορία του ανθρώπου και αυτό είτε μέσα από διάφορες φιλοσοφικές αναζητήσεις και ρεύματα είτε μέσα από τις έμπρακτες και πολλές φορές βίαιες προσπάθειες κατάκτησης της, παίρνοντας τη μορφή της εξέγερσης.

Δύο τέτοια παραδείγματα αποτελούν η Παρισινή Κομμούνα στα 1871 στη Γαλλία και ο Ισπανικός εμφύλιος πόλεμος, που πήρε από την πρώτη στιγμή τα χαρακτηριστικά της κοινωνικής εξέγερσης στα 1936 στην Ισπανία.

Και στις δύο αυτές προσπάθειες ανατροπής της εξουσίας και ευρείας επίθεσης ενάντια στις αντιλήψεις που τη συντηρούν και την αναπαράγουν (π.χ. θρησκεία), μπορεί κανείς να δει ότι η προοπτική που έθεσαν τα εξεγερμένα αυτά κομμάτια της κοινωνίας ήταν η διασφάλιση των αρχών της ελευθερίας και της ισότητας. Αρχές που επιδιώχθηκε να διασφαλιστούν μέσα από την οργάνωση της κοινωνίας (ή κάποιων κομματιών της) βρασιμμένη στην αυτοοργάνωση και στην αυτόνομη λειτουργία ομάδων, συνεταιρισμών, κολλεκτιβών, συνδικάτων κ.λ.π. είτε ακόμα και με την ελεύθερη συνεργασία μεταξύ των πρώτων.

Για παράδειγμα στην Ισπανική επανάσταση δημιουργήθηκαν κολλεκτιβες που χωρίς η μά να αποτελεί πιστό αντίγραφο της άλλης κατάφερναν να επιβιώνουν και να συνεργάζονται μεταξύ τους, πέρα από τις οποιεσδήποτε διαφορές στο χαρακτήρα ή ακόμα-ακόμα και στην περίπτωση των βιομηχανικών περιοχών της Ισπανίας, όπου η λειτουργία της βιομηχανίας και των οργανισμών κοινής οφέλειας (ή τουλάχιστο ενός μέρους τους) συνέχισε μέσα από ομάδες και συνεργασίες των εργαζομένων που αυτοδιοχειριζόντουσαν τα ίδια τους τα εργοστάσια μέσα κόλας στις πιο αντίξοες συνθήκες (άμεσες συγκρούσεις με τις φασιστικές δυνάμεις κ.λ.π.). Στις περισσότερες περιπτώσεις μάλιστα η λειτουργία τους ήταν κάτι περισσότερο από ικανοποιητική τέτοια ώστε να προσφέρει κέρδη ή άμεσες υπηρεσίες στο κοινωνικό σύνολο αλλά και να καταφέρνει συγχρόνως να συντηρεί τον επαναστατικό αγώνα των Ισπανών.

Όλα αυτά τα επιτεύγματα των άμεσα συνεργαζόμενων κοινωνικών ομάδων κατέρριψαν έμπρακτα το μύθο της αναγκαιότητας της λειτουργίας της κοινωνίας κάτω από κάποια

συγκεντρωμένη εξουσία και έλεγχο.

Είναι αναγκαίο επίσης να επισημανθεί ότι όλες αυτές οι περιπτώσεις οργάνωσης της κοινωνίας που απέρριψαν την ιεραρχική δομή και γενικά τη λογική της οργάνωσης κάτω

απο κάποια μορφή εξουσίας, το ότι δεν άντεξαν στο χρόνο, δεν οφείλεται στην εκ των πραγμάτων ανικανότητα τους ή στο ότι λειτουργούσαν με λάθος αντίληψη. Αλλά αντίθετα χάθηκαν (στην πράξη) μόνο κάτω από την αφόρητη και βίαια καταστολή και γενικά στις λυσσασμένες επιθέσεις του κράτους και του κεφαλαίου εναντίον τους.

Από τη μεριά μας δεν προτείνουμε φυσικά την άμεση και άκριτη υιοθέτηση των παραπάνω μορφών οργάνωσης, αλλά η δράση μας παραμένει να είναι επηρεασμένη από τη λογική και την αντίληψη τέτοιων κοινωνικών εγχειρημάτων που αποσκοπούν στην διασφάλιση της ελευθερίας δράσης του ατόμου χωρίς εκμετάλλευση και υποταγή σε κάποια μορφή εξουσίας. Γκό συγκεκριμένα για τα δύο παραδείγματα από αυτό της Κομμούνας κρατάμε τις διαθέσεις των επαναστατών για ελευθερία ισότητα και αυτονομία. Από την Ισπανία του '36 πέρα από τις διαθέσεις αυτό που μας μένει είναι και τα αποτελέσματα της κοινωνικής επανάστασης, που δεν έβαλε απλά στόχους για ένα μακρινό αύριο, αλλά στην πράξη εφαρμόστηκε η γενικευμένη αυτοδιαχείριση - κολλεκτιβοποίηση σε μεγάλο μέρος της Ισπανικής γης. Βρισκόμαστε πω κοντά στην επανάσταση του '36 όχι μόνο γιατί έγινε έναν αιώνα μετά την Κομμούνα και 58 χρόνια πριν από σήμερα αλλά και γιατί η σημερινή μας δράση αποτελεί ως ένα μεγάλο βαθμό συνέχεια και εξέλιξη των οραμάτων και των προοπτικών των αναρχικών της Ισπανίας του '36.

Η δράση μας από τη μιά διαμορφώνεται μέσα από την εξέταση ή ανάλυση των σημερινών κοινωνικών δεδομένων αφού απευθύνεται στην κοινωνία του σήμερα, αλλά παράλληλα διατηρεί στο έπακρο τους στόχους για την κοινωνική απελευθέρωση μέσα από τις προτάσεις της για την αυτοοργάνωση των ατομών, την αυτοδιαχείριση των αναγκών για την επιβίωση, την ανάπτυξη της κοινωνίας και γενικά την κατάκτηση της απάλυτης ελευθερίας του ατόμου.

Γι αυτό και θεωρούμε τον εαυτό μας σύμμαχο σ αυτή την τάση κάποιων κομματιών της κοινωνίας για ανατροπή των εξουσιαστικών σχέσεων που επιβάλλονται σ αυτήν. Μια τάση που διαποτίζει την ιστορία του ανθρώπου και που όσο και αν εξελίσσεται ή μεταμορφώνεται με την πάροδο του χρόνου και βάσει των ιδιαιτεροτήτων των επιμέρους κοινωνιών, είχε, έχει και θα έχει ως προοπτική της την ελευθερία και ως μέσο κατάκτησής της τον πόλεμο ενάντια σε οποιαδήποτε μορφή εξουσίας και εκμετάλλευσης.

C A S U S B E L L I

ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΤΗ ΣΥΓΧΙΣΗ. ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ.

Στις εκλογικές αναμετρήσεις τοπικές ή κεντρικές εκτός από τα αποτελέσματα που έτοιμα αλλιώς είναι πλαστά, το μεγαλύτερο ανοσιούργημα που διαπράττει ο σурφетός των εκλογολάγων είναι η διάδοση με όλα τα μέσα που διαθέτουν, της εκτεταμένης σύγχισης. Η σύγχιση δεν αποπροσανατολίζει απλώς αλλά δημιουργεί όλες τις συνθήκες για κοινωνίες αφοπλισμένες σε κατάσταση αμετάβλητης κλινικής αφασίας.

Στις εκλογικές περιόδους συνομίζονται όλα τα επιχειρήματα, προβάλλονται όλες οι τάσεις ακόμη και οι πιο αιρετικές, συστρατευμένες απροκάλυπτα μπρος στην αναγκαιότητα

της εδραίωσης αλλά και του ελεγχόμενου εκσυγχρονισμού των συστημάτων της παθητικής διαβίωσης.

Αν στο πρόσωπο της κεντρικής εξουσίας αναγνωρίζονται οι άκαμπτοι κυριαρχικοί θεσμοί, πως γίνεται άλλοι εξουσιαστικοί επίσης θεσμοί όπως π.χ. δημοτικοί, συνοικιακοί ή νομαρχιακοί να αναιρούν τη φύση τους μόνο και μόνο επειδή είναι αποκεντρωμένοι;

Η ποιοτική διαφορά μεταξύ του συναλικού ή του τοπικού κρίνεται από τις σχέσεις που καλλιεργού ΜΕΣΑ στην κοινωνία και όχι από τις αόριστες προθέσεις των αμβλυμένων ή μη εξουσιαστών. Κοινωνίες σαν την ελληνική όπου ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη είναι υποχρεωτικός μονόδρομος για τους κυρίαρχους, η αποκέντρωση και η ανακάλυψη του τοπικού έχει να κάνει αποκλειστικά και μόνο με τις νέες προοπτικές εκμετάλλευσης. Αυτό φαίνεται πιο καθαρά και από τις διακρίξεις των υποψηφίων που πιο πολύ μοιάζουν με κυβερνητικές παρά με τοπικές.

Οι πόλεις, ιδιαίτερα οι μεγαλύτερες, τείνουν να μεταμορφωθούν σε μικρογραφίες κρατών, αυτό μάλιστα θεωρείται εξέλιξη και προχώρημα για το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με πράσινο ή χωρίς, με περισσότερα ή λιγότερα σκουπίδια το παγερό "χάδι" των εξουσιαστικών μηχανισμών θα φτάσει ως τον τελευταίο πολίτη.

ΑΠΟ ΤΟ ΕΓΩ ΕΩΣ ΤΟ ΕΜΕΙΣ Η ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΑΠΟΣΚΟΠΕΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΦΑΣΗ ΤΗΣ - ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΟΝ ΠΛΗΡΗ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΑΥΘΟΡΜΗΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟΥ - ΣΕ ΜΙΑ ΦΥΣΗ ΣΧΕΣΩΝ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΗ ΤΥΠΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΟΥΣΙΑ ΠΟΥ ΑΡΧΙΖΕΙ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΣΕ ΕΝΑ ΞΕΘΩΡΙΑΣΜΕΝΟ ΠΑΡΑΒΑΝ.

Μόνο η σύγχιση μπορεί να έχει τέτοια αποτελέσματα και τα έχει.

ΕΝΑΝΤΙΑ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ. ΕΝΑΝΤΙΑ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ.

Ακόμα και οι πιο προωθημένες απόψεις που ανταγωνίζονται στα πεδία των θεσμών συμφωνούν σε μία κυρίαρχη θέση, ότι δηλαδή το ξεπέραςμα της παλιάς κοινωνίας, ριζικά ή

μεταρρυθμιστικά, μπορεί να επιτευχθεί και μέσα από τη σωστή διαχείριση των θεσμών.

Αυτή είναι η ουσία του ρόλου τους και όχι βέβαια τα συμπληρωματικά διανθίσματα περί αυτοδιαχείρισης, περιβάλλοντος κ.λ.π. που στο κάτω-κάτω με διαφορετικές διατυπώσεις συμφωνούν σήμερα πλέον και οι πιο συντηρητικοί, ιδιαίτερα αν πρόκειται για τοπικές εφαρμογές.

Είμαστε ενάντια σ' αυτές τις αντιλήψεις γιατί βρισκόμαστε στον αντίποδα της διαμεσολάβησης και της αντιπροσωπευτικότητας, επειδή αρνούμαστε κάθε εξουσία τοπική ή συναλική, λιγότερο ή περισσότερο ασφυκτική. Ακόμα και οι πιο "επαναστατικές" εξουσίες αυτοαναιρούνται από την πρώτη στιγμή της ύπαρξής τους, αποδεικνύοντας ξεκάθαρα την αντίφαση της πλαστής συνύπαρξης των διακηρύξεων ελευθερίας και ύπαρξης της εξουσίας. Για τον απλό λόγο ότι οι κοινωνίες χειραφετούνται δεν τις χειραφετούν, απελευθερώνονται δεν τις απελευθερώνουν.

Η ιστορία ήδη μίλησε. Ακόμη και οι πιο αυθεντικές επαναστάσεις π.χ. η Κομμουνία του Παρισιού, κατέρρευσαν και δεν μπόρεσε να τις σώσει η "επαναστατική" τους κυβέρνηση, επιφορτισμένη με ζήλο στη διαχείριση των κυβερνητικών της καθηκόντων.

Η ελευθερία όταν είναι επιλογή της κοινωνίας και επικυρώνεται με τη συντήρηση μηχανισμών εξουσίας είναι σαν να επιζητεί την αναπόφευκτη ήττα. Οι ελεύθεροι άνθρωποι απαλλαγμένοι και από τα τελευταία απομεινάρια του παλιού κόσμου, θα οριστικοποιήσουν τη νίκη τους μόνο αν συνεχίσουν την εξέγερση, θεμελιώνοντας τις κοινωνίες της ισότητας, χωρίς εκμετάλλευση και δίχως εξουσίες. Οι ελεύθεροι άνθρωποι δεν έχουν ανάγκη από συνταγές κοινωνικής οργάνωσης, ούτε από αναβαφτισμένες ηγεσίες. Η ανακάλυψη των νέων μορφών της κοινωνικής ύπαρξης επαφίεται αποκλειστικά και μόνο στους ελεύθερους ανθρώπους.

Στην κινητικότητα των απελευθερωμένων κοινωνιών η στατικότητα είναι εμπόδιο, διότι οι άνθρωποι δε θα διεκδικούν καλύτερες συνθήκες ζωής γιατί θα μπορούν να τις δημιουργούν οι ίδιοι, δεν θα επιζητούν μερίδιο ευθύνης για τη διαμόρφωση του μελλοντος τους, γιατί θα τους ανήκει όλη η ευθύνη.

ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΤΕΣ... ΑΝΤΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΑΥΤΑΠΑΤΕΣ

Συνήθως μπροστά στις όποιες εκλογές ένα κομμάτι του Αναρχικού - Αντιεξουσιαστικού χώρου ασχολείται με αντεκλογικές καμπάνιες (παλιότερα πολύ περισσότερο) προτείνοντας την αποχή ή το άκυρο.

Θα ήταν εύκολο να κλείσουμε αυτήν την έκδοση ακολουθώντας την πεπατημένη, γράφοντας δηλαδή με μεγάλα γράμματα τα γνωστά συνθήματα περί εκλογών ή ακόμα περισσότερο θριαμβολογώντας για τα μεγάλα ποσοστά άκυρου ή αποχής, βλέποντας το όλο θέμα μέσα από τη σκοπιά του μικρόκοσμού μας, μεταλλάσσοντας την γενικότερη αδιαφορία του κόσμου σε άρνηση προς τους θεσμούς της αντιπροσωπευτικής και θεωρώντας ότι η επανάσταση ζυγώνει κ.λ.π. κ.λ.π.

Για αυτούς που απέχουν ή ρίχνουν άκυρο στις εκλογές πιστεύουμε ότι αν η συμμετοχή τους σαν άνθρωποι που αγωνίζονται για μία κοινωνία ελεύθερη, στους χώρους όπου ζούνε, είναι ανύπαρκτη, τότε η στάση τους απέναντι στις εκλογές είναι απλά παθητική και θυμίζει σε όλα τη συμπεριφορά της μεγάλης πλειοψηφίας του εκλογικού σώματος.

Για τους "συντρόφους" που ασχολούνται με τις αντεκλογικές καμπάνιες πιστεύουμε ότι αν δεν παλεύουν τη "νομιμοποίηση" των ιδεών και των πρακτικών τους στην κοινωνία και αν πιστεύουν ότι έχουν πιάσει τον παπά απ' τ' αρχίδια θεωρώντας τους εαυτούς τους (χωρίς φυσικά να το λένε) σαν την επαναστατική πρωτοπορία που διεξάγει τον "αδιάλλακτο αντικρατικό αγώνα" ότι δεν διαφοροποιούνται σε πολλά από τα κόμματα (επαναστατικά και μη) που "θυμούνται" κάθε τέσσερα χρόνια ότι υπάρχουν και άλλα πέρα από τους όποιους "εμάς".

Τέλος γνωρίζοντας πολύ καλά την περίφημη "πολυσυλλεκτικότητα" (λέξη που κρύβει τη λογική κάνω ότι μου γουστάρει, έχοντας τους πάντες γραμμένους) του λεγόμενου "χώρου", πιστεύουμε ότι το κατά πόσο μπορούν αναρχικοί - αντιεξουσιαστές να κατεβάζουν "γραμμή" για το πως θα συμπεριφερθεί ο κόσμος απέναντι στις εκλογές, είναι ένα θέμα που πρέπει τουλάχιστον να συζητηθεί. Για μας είναι λιμμένο γι αυτό και δεν το προτείνουμε.

